

A Nevelésügyi Szemle 1941. évi 1—2. számának tartalma a következő: *Megemlékezés az elhunyt Kisparti János szegedi főigazgatóról*; Kováts József: *A kereskedelmi középiskolákról*; Sári Elek: *Pedagógiai kérdések a Magyar Szemlében*; Mészáros György: *A nyugati peremmagyarság kultúrá-
lis élete*; Tettamanti Béla: *Az idegen nyelvi szóismeret vizsgálata*. Szomorúan mulatságos a többi között, hogy sokévi németnyelvi tanulás után egy középiskolát végzett a „vihar” szóra azt válaszolja: wenn man blitzt. A többi válasz sem okoz sok örömet a német nyelvet tanító tanároknak!

Terestyéni M. Ferenc: *Megváltozott-e a gentleman fogalma?* Szalkai Zoltán: *A leventeképzés és az iskola*. Ezt a nagyfontosságú kérdést az iskolai értesítők szavain át vizsgálja s a sok lelkes elismerő szón túl a még mutatkozó hiányokat és hibákat is felsorolja, de arra is rámutat, miként lehetne és kellene ezeken segíteni, hogy a levetneintézmény tökéletesebbé és hibátlanná váljék.

Az 1941. évi 3—4. számban közölt cikkek a következők: Balogh Ányos: *Órségváltás*. Az új szegedi főigazgató beköszöntője. Kiss István: *A szülőföldismeret és a falukutatás szerepe a népművelésben*. Éber János: *Néhány gondolat a magyar nyelvi írásbeli dolgozatokról*. A középiskolai, főleg felső osztályos dolgozatok témáiról ír bírálatot. Kemény Gábor: *Személyi lapok és helyes kiválasztás*. Igen sokat vár az újabban kötelezővé tett és helyesen vezetett személyi lapoktól. Egy igen meggyőző példát is felemlít, amely szerint a személyi lap megállapítása alapján az illető tanuló vagy műszaki, vagy orvosi pályára alkalmas. Sajnos, nem közli, hogy azután milyen pályát választott az említett tanuló. Evva Gabriella érdekes irodalmi csemegét nyújt sok idézettel „*Száz év előtti róla a nők művelődési és írói jogáért*” címen. Gallé László „*Színes rajzolás és szemléltetés a természetrajzi órákon*” cím alatt a színes kréta és ceruza következetes használatának módját és előnyeit tárgyalja a természetrajz, ásványtan és vegytan keretében.

A folyóirat 1941. évi 5—6. számában ezek a cikkek jelentek meg:

Aldobolyi Nagy Niklós *Gróf Teleki Pálról* emlékezik meg. Nagyon szép az a sora, amelyet mint Teleki volt tanítványa hallott a nagy ember szájából közvetlenül: „A férfi feladata pedig mindig a küzdelem, már csak azért is, mert a küzdés: élet, a nyugalom pedig: halál!” Igen, a halál nyugalom! Újabbkori történelmünk nagy férfiúja ezt a nyugalmat felkereste, s reméljük, meg is találta.

Barankay Lajos *a tehetségesek iskolájának* kérdéseivel foglalkozik. Nem Zilahy Lajos volt az első, aki ezt a gondolatot felvetette. Elsők voltak ebben a kérdésben a németek, s nálunk Barankay. Részletesen foglalkozik a gondolat megvalósításának lehetőségeivel és módjaival. (Lásd ehhez Kemény Ferenc cikkét a Magyar Paedagógia 1941. évi 1—2. számában.)

Kemény Gábor *Nógrády László életét és működését* ismerteti.

Kiss Tihamér László cikkének címe: „*Gondolatok nemzetnevelésünk szervezéséről*.” A liberalizmus ideáival szakítani kell. Fel kell kutatni a magyar ötlet, a magyar jellemvonás, gondolat, érték kincseit. Ezek rend-

szeres átadásáról és továbbfejlesztéséről kell gondoskodni. Nem magyaros-sá, hanem magyarrá kell tenni a nemzet minden tagját.

Éber János az „Irodalomtanítás és esztétikai nevelés“ szorosi összefüggéséről ír.

Géher Lajos a mezőgazdasági népiskola fejlődését ismerteti..

Vicsay Lajos nagyon értékes gondolatokat vázol „Korszerű nevelés a történettanításban“ c. cikkében. Az egymásután következő, különböző iskolafajok részére irt utasítások mutatják, hogy a történelem tanításának célja miként változik az idők folyamán és tart lépést a politikai élet fejlődésével. Csak ilyen változásokkal lehet a történelem tanítása korszerű.

Orsz. Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny. A júliusi számban Méhes Gyula: „A természetrajzi rajzolás és rajzoltatás“ elveit ismerteti. Hasznos útmutató a rajzolás kivitelére, fajtáira és szerepére az egyes témakörökön belül.

Az augusztusi számban Kemény Ferenc „A francia nevelés és iskolaügy válságát ismerteti.“ A francia nemzet feltámasztására sokan a torna fokozott fejlesztését vélik egyedül orvosságnak. Ezért ma már abban a túlzásban győződnek, hogy a testgyakorlati órák száma hetenkint 21, a többi tantárgy együttvéve ugyanannyi. A torna érettségi tárggyá lépett elő. Az izomember könnyebben teszi le tehát az érettségi vizsgálatot. Természetesen sokan elletne vannak ennek a túlzásnak. Így azt is hangoztatják, hogy a fizikai erő kifejtést a felhasználható tápanyagmennyiséghez kell szabni. Vagyis nem elég tornázni, de akkor többet is kell ennie a gyerekeknek. A másik változás a francia iskolákban, hogy szükségesnek látják az Isten-ideál kialakítását a tanulóknban, de egyelőre felekezeti oktatás nélkül.

A szeptemberi számban Lakatos László „A láthatatlan nevelés“ című cikkében úgy látja, hogy „a tülelemzés, a túlhüvelyezés, a skatulyázás korszakát éljük a pedagógiában,“ a valóságtól elszakadt papírpedagógia“ korában vagyunk. A tanár lényének, magatartásának vannak olyan finom jellegzetességei, amelyek körülfonják a tanulót, s ha ez hiányzik, a legjobb módszer is csak külső, felületes eredményt érhet el. Ehhez pedig a tanár önvizsgálat és önnevelés útján juthat el. Kardeván Károly „A szavalóművészet-ről“ ír. Ezt önképzőköröket vezető tanártársaink figyelmébe ajánljuk.

Az októberi számban Imre Sándor sürgeti Széchenyi gondolatainak megismertetését az ifjúsággal nemzeti jövőnk érdekében.

A novemberi számban Róder Pál ismerteti a budapesti „Szülők iskoláját“ és keresi annak okát, hogy e téren a fejlődés miért igen lassú, s vajjon van-e rá szükség. Nádasdy József „Kémiai gondolkodás, magyar észjárás“ c. cikkében igazolni igyekszik, hogy a kémiai gondolkodás teljesen megfelel a magyar észjárásnak és ezért fokozottabb tanítása csak hasznos lehet és vele a gimnázium közelebb hozza egymáshoz az értelmiséget és a parasztságot.

A Magyar Tanítóképző augusztusi számának nagyobb tanulmánya M. Benes Anna tollából „A liceumi történelemtanítás és a gyakorlatiasság kér-